

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 14/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om miljöförvaltningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 juni 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om miljöförvaltningen (RP 108/2004 rd) till miljöutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Taru Hallberg, miljöministeriet
- överinspektör Sakari Ervola, jord- och skogsbruksministeriet
- generaldirektör Lea Kauppi, Finlands miljöcentral.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om miljöförvaltningen ändras så att direktionen för Finlands miljöcentral dras in och direktionens nuvarande uppgifter flyttas över till miljöcentralens tjänstemannaledning. Finlands miljöcentral avses kunna ha en delegation som rådgivande or-

gan. Det föreslås också grundläggande bestämmelser om ledningen av Finlands miljöcentral och de regionala miljöcentralerna och om utövande av beslutanderätt på miljöcentralerna.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 november 2004.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att förslaget är nödvändigt och motiverat. Utskottet tillstyrker lagförslaget oförändrat, men med följande anmärkningar.

Utskottet anser att det är förenligt med målen för utveckling av den statliga centralförvaltningen att direktionen dras in och dess uppgifter överförs på tjänstemannaledningen på Finlands miljöcentral. Det är också motiverat att skapa

klarhet när det gäller generaldirektörens ställning i syfte att förtydliga resultatstyrningen och styrnings- och ansvarsförhållandena inom miljöcentralens ledning. I praktiken har direktionens arbete inte gällt operativ ledning, och därför är det motiverat att även lagstiftningen ändras så att generaldirektörens ansvar för resultat och måluppnående är klart.

Enligt regeringen är det meningen att i stället för direktionen inrätta en delegation, som ska ansvara för den allmänna utvärderingen av ut-

vecklingen av FoU-verksamheten på miljöområdet. Vidare ska den stödja den strategiska planeringen och främja samarbetet mellan Finlands miljöcentral och dess intressegrupper. Närmare bestämmelser om delegationen ska enligt avsikt utfärdas genom en förvaltningsförordning om Finlands miljöcentral.

Miljöutskottet understryker att det är mycket viktigt med samarbete och kontakter med miljöcentralens intressegrupper och samarbetspartner även i fortsättningen. Finlands miljöcentral har en mycket mångfasetterad ställning, eftersom den är dels en sakkunniginrättning, dels också en forskningsanstalt som dessutom har vissa myndighetsuppgifter. Dess olika roller måste beaktas. Man bör allvarligt överväga om de uppställda målen bättre kan uppnås genom att också tillätta en särskild vetenskaplig delegation utöver den planerade "intressegruppsdelegationen", menar utskottet.

Regeringen föreslår dessutom att de grundläggande bestämmelserna om ledningen av regionala miljöcentraler och avgörandet av ärenden ska överföras från förordningen om regionala miljöcentraler (57/1995) till lagnivå. Enligt bestämmelsen i fråga ska varje regionala miljöcentral ledas av en direktör, som fastställer centralens arbetsordning. Det är direktören som avgör den regionala miljöcentralens viktigaste ärenden. Bestämmelser om överföring av beslutanderätten till andra tjänstemän ska föreskrivas i centralens arbetsordning.

Utskottet noterar att ändringen är motiverad eftersom 119 § 2 mom. i grundlagen föreskriver att de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ ska regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Dessutom ska grunderna för statens regional- och lokalförvaltning också bestämmas genom lag. I detta sammanhang vill utskottet framhäva att 4 § 5 mom. i lagen om miljöförvaltningen kräver att skötseln av lagstadgade tillstånds- och övervakningsärenden och andra därmed jämförbara myndighetsuppgifter vid de regionala miljöcentralerna ska organiseras så att en opartisk behandling av ärendena garanteras. I praktiken

innebär detta att behandlingen av tillståndsärenden i allmänhet genom bestämmelser i arbetsordningen överförs till en separat tillståndsenhet, från vilken direktören inte kan överföra beslutanderätt till sig själv. Denna förutsättning begränsar också tillämpningsområdet för 9 § i propositionen. Enligt den bestäms det genom förordning av statsrådet bl.a. hur förvaltningen och funktionerna vid de regionala miljöcentralerna och Finlands miljöcentral ska ordnas och hur ärenden ska avgöras.

Utskottet pekar i detta sammanhang på att både frågan om en delegation vid Finlands miljöcentral och frågan om formerna för de regionala miljöcentralernas samarbete med intressegrupper kommer att behöva regleras genom förordning. Frågan om helhetsarrangemangen för samarbetet med intressegrupperna ingår i utvecklingen av miljötillståndsförvaltningen. Riksdagen förutsatte när den godkände regeringens proposition med förslag till revidering av miljöskydds- och vattenlagstiftningen (RP 84/1999 rd) att regeringen ger akt på hur miljöskyddslagstiftningen fungerar och, om uppföljningen ger anledning till det, fortsätter att utveckla lagstiftningen med målet inställt på att alla tillståndsärenden som handläggs av statliga myndigheter ska kunna koncentreras till en enda myndighet. Miljöministeriet tillkallade i juni 2004 en utredningsman som ska utreda de olika alternativen för utveckling av statens miljötillståndsförvaltning. Utredningsmannen ska lägga fram sitt förslag före utgången av 2004. Miljöutskottet påpekar att en modern förvaltning och dess utveckling kräver växelverkan, och dessutom förutsätter utskottet att regeringen på lämpligt sätt informerar riksdagen om hur utvecklingsarbetet framskrider.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår miljöutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 30 september 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Susanna Haapoja /cent
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Inkeri Kerola /cent
Kari Kärkkäinen /kd
Jouko Laxell /saml
Mikaela Nylander /sv

Heikki A. Ollila /saml
Eero Reijonen /cent (delvis)
Säde Tahvanainen /sd
Satu Taiveaho /sd
Ahti Vielma /saml
Pia Viitanen /sd
ers. Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.